

УДК 86.37

Троцюк Т. – ст. гр. МТ-21

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

КОЛИ ПОЧАВ ПРАВИТИ АРТАКСЕРКС

Науковий керівник: ас. Жмудська Г.В.

Часто в історії виникають ситуації, коли неправильно підрахована одна дата є причиною в неправильному визначенні іншої дати. Також іноді, через відсутність потрібної інформації, дуже важко правильно і точно встановити дату якоїсь події. Подібна проблема виникла і при підраховуванні дати початку правління перського царя Артаксеркса. Важливість визначення саме цієї дати полягає в тому, що від неї починається відлік біблійного пророцтва про сімдесят років-тижнів, яке записане біблійним пророком Даниїлом. Нижче розглянуті дані можуть допомогти у вирішенні цієї проблеми.

Історики не можуть дійти згоди стосовно дати приходу до влади перського царя Артаксеркса. Дехто говорить, що він зійшов на престол у 465 році до н.е., бо його батько Ксеркс почав правити 486 року до н.е. і помер на 21-му році правління. Але існують докази, що Артаксеркс зійшов на престол 475 року до н.е. і що 474 рік до н.е. був першим роком його правління.

Написи на статуї, знайдені під час розкопок стародавньої перської столиці Персеполя, вказують на те, що впродовж певного періоду Ксеркс та його батько Дарій I правили разом. Якщо цей період тривав 10 років і після того, як у 486 році до н.е. Дарій помер, Ксеркс володарював сам 11 років, то виходить, що Артаксеркс почав правити в 474 році до н.е.

Інші доводи пов'язані з афінським полководцем Фемістоклом, який 480 року до н.е. завдав поразки війську Ксеркса. Пізніше він потрапив у немилість греків і його звинуватили у зраді. Фемістокл утік і попросив захисту в перського двору, де його добре прийняли. За словами грецького історика Фукідида, це сталося тоді, коли Артаксеркс „недавно зійшов на престол”. Грецький історик Діодор Сицилійський вказує, що Фемістокл помер у 471 році до н.е. Оскільки, перш ніж з'явитися перед лицем царя Артаксеркса, Фемістокл попросив рік для вивчення перської мови, то він, очевидно, прибув до Малої Азії 473 року до н.е. Цю ж дату підтверджує Ієронім у своїй праці „Хроніка Євсевія”. Посилаючись на той факт, що Фемістокл прибув до Азії не пізніше ніж 473 року до н.е., тобто тоді, коли Артаксеркс „недавно зійшов на престол”, німецький вчений Ернст Генгштенберг говорить у своїй праці „Христологія Старого Завіту”, що правління Артаксеркса почалось у 474 році до н.е., і це підтверджують інші джерела. Він додав: „Двадцятий рік Артаксеркса – це 455 рік до Христа”.

Важливість цієї дати розглянута в статті „Точність біблійних пророцтв з точки зору історії”, де ця дата береться за основу при вираховуванні дати приходу Месії (Ісуса Христа).